

138 . Coțușca | Comuna: Coțușca | Județ: Botoșani | Punct: Cotu Miculinți-Gârla Mare | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 36818.02

Perioade: Preistorie

Epoci: Paleolitic

Tipuri sit: locuire

Autori: Mircea Anghelinu, Loredana Niță, Marc Händel, Elena Cristina Cordoș, Alexandru Ciornei, Daniel Vereș, Mădălina Stănescu, Adela Kovács

Instituții: Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Institutul Austriac de Arheologie, Viena, Institutul de Arheologie Iași, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Speologie "Emil Racoviță" Cluj-Napoca, Muzeul Vrancei, Focșani, Muzeul Județean Botoșani

Raportul de cercetare de la Coțușca, jud. Botoșani Punct: Cotu Miculinți-Gârla Mare

Raport

Situl arheologic de la Cotu Miculinți-Gârla Mare este localizat la nord-vest de satul Crasnaleuca și la sud-vest de satul Cotu Miculinți, pe partea stângă a Văii lui Carpăn, aproape de confluența acesteia cu Prutul (Fig 1a). Situl a fost descoperit în anul 1976 de M. Brudiu, care a efectuat aici mai multe campanii de cercetare sistematică între anii 1977-1985, fiind investigată o suprafață de peste 200 mp (caseta A-126 mp, caseta B-50 mp, alte mici sonde). Rezultatele acestor cercetări au fost publicate succint. Conform lui M. Brudiu, au fost identificate aici șapte niveluri de locuire, caracterizate prin prezența unor colecții bogate de artefacte (piese litice, resturi faunistice și în special unelte din os și corn), precum și structuri de combustie. Doar două datări absolute sunt disponibile, provenite din nivelele 5 (aprox. 22 ka calBP) și 7 (aprox. 24 ka calBP), sugerând existența unor locuiri recurente atribuite Epigravettianului timpuriu/Epigravettianului (Brudiu 1979, Brudiu 1980, Păunescu 1999).

În toamna anului 2021, în cadrul proiectului de cercetare Last foragers of the Ice Age. Reassessing the Late Upper Paleolithic in Eastern Romania (CNCS – UEFISCDI, grant PN-III-P4-ID-PCE-2020-0653), a fost efectuată o campanie de teren în zona Prutului Mijlociu, ce a avut ca scop reidentificarea în teren a siturilor paleolitice din zonă, precum și evaluarea gradului de conservare și a potențialului arheologic. În urma acestei cercetări de teren, situl de la Cotu Miculinți-Gârla Mare a fost desemnat ca cel mai potrivit candidat pentru o reevaluare mai amplă, menită să ofere o imagine mai robustă asupra succesiunii arheologice, a cronologiei, a cadrului paleo-climatic și a proceselor de formare ale sitului. În acest sens, în octombrie 2022 a fost efectuat un sondaj (denumită convențional T1 /2022) de aproximativ 3.3 m² (1.5 x 2.2 m) în partea estică a sitului, în continuarea a ceea ce pare să fie o veche unitate de cercetare efectuată de M. Brudiu (Fig 1b). Identificarea vechilor sonde efectuate la sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80 a fost mult îngreunată de vegetația abundentă ce a acoperit între timp malul Prutului (inclusiv o pădure de salcâmi plantată ulterior), ca și de erodarea considerabilă a profilelor vechilor secțiuni.

Metodologia de cercetare a presupus excavarea sedimentului în pase mecanice de 2- 5 cm grosime. Artefactele au fost măsurate in situ, cu precizări legate de tip, poziție și orientare. Documentarea obiectivelor arheologice (artefacte, niveluri, structuri, etc) s-a realizat prin măsurători de precizie (stație totală, în sistem de proiecție oficial), descrieri amănunțite și fotogrametrie (ortofotoplanuri și modele tridimensionale georeferențiate). Informațiile culese au fost introduse într-o bază de date de teren.

Sondajul a fost efectuat până la o adâncime de maximă de 2.5 m (în partea vestică), fără ca secvența geologică să fie însă integral epuizată (deziderat al campaniei viitoare). Din punct de vedere geologic, trei mari unități au fost desemnate provizoriu: G1 – solul Holocen actual, brun negricios (cernoziom), de grosime variabilă între 25 – 45 cm; G2 – cambisol brun-gălbui, circa 50 cm grosime; G3 – depunere de loess, gri-gălbui, compact, cu multiple benzi orizontale de carbonat și episoade de pedogeneză discrete, slab marcate,

în partea inferioară. Distingerea acestora din urmă este mult îngreunată de impactul antropic (e.g., formarea de „antroposoluri”) și conținutul ridicat de carbonați. Până la adâncimea atinsă, secvența prezintă numeroase crotovine, ce se răresc progresiv spre partea inferioară. Stratigrafia geologică identificată corespunde în linii generale cu cea descrisă în urma primelor cercetări, deși grosimea orizonturilor pedologice diferă în relație cu topografia terasei.

Situația arheologică s-a dovedit una extrem de complexă, cu artefacte descoperite în toate cele trei unități majore (Fig. 2). Convențional, au fost desemnate opt niveluri arheologice, deși în anumite cazuri aglomerările de artefacte nu sunt clar conturate și segregate. Așa cum era de așteptat, partea superioară (AH 1, atribuit unității G1 și parțial G2) a fost cea mai expusă proceselor post-depoziționale (pedogeneză, eroziune, intervenții antropice ulterioare). Mai mult, fragmente răzlețe de ceramică și chirpici au fost întâlnite până la aproximativ 40 cm adâncime, dar și la adâncimi mai mari, ca urmare a deplasării lor în crotovine. Resturi arheologice aparținând culturii Cucuteni au fost, de altfel, menționate și în decursul cercetărilor anterioare.

O aglomerare mai compactă (definită provizoriu ca AH 2), ce urmează panta spre Valea lui Carpân (circa 110), a fost identificată la baza G2, între aproximativ 0.7 și 1 m adâncime. Se observă o densitate mai mare în partea vestică a sondejului.

Următorul nivel (AH 3) apare la o adâncime de aprox. 1.25 m și constă din piese litice și resturi faunistice. O potențială unealtă din corn (percutor fragmentat) a fost recuperată de aici. Distribuția spațială a artefactelor sugerează o conservare mai bună față de partea superioară a secvenței. De asemenea, spre deosebire de cele precedente, AH 3 nu pare să fie influențat de panta spre Valea lui Carpân.

Cel mai dens și bine conturat nivel descoperit în noile cercetări de la Cotu Miculinți este AH 4 (între aprox. 1.65 m și 1.76 m adâncime), fiind recuperată de aici o colecție bogată de piese litice și resturi faunistice, alături de un vârf de sulică din corn de ren, fragmentat post-depozițional, dar reîntregit. Modul de dispunere a artefactelor sugerează posibilitatea a cel puțin două episoade separate de ocupare. O posibilă amenajare din pietre a fost documentată în partea inferioară a nivelului.

Existența unui alt potențial nivel (AH 5) este sugerată de prezența unor artefacte dispersate la circa 7 cm sub AH 4, asociate unei matrice sdimentare mai închise la culoare (posibil un paleosol incipient).

O nouă concentrare foarte bine delimitată, denumită provizoriu AH 6, a fost întâlnită între 1.95 m și 2.10 m adâncime. Pe lângă numeroase artefacte, în acest nivel a fost expusă parțial o structură extrem de interesantă, cu bucăți de calcar puternic degradate termic, acoperite de o lentilă consistentă de cenușă (Cx 5) (Fig. 3).

În partea inferioară a sondejului au fost descoperite mai multe piese litice, osteologice și fragmente de cărbune ce par să sugereze existența a încă două niveluri arheologice (AH 7, respectiv AH 8).

Concluziile preliminare ale cercetărilor din 2022 de la Cotu Miculinți – Gârla Mare confirmă potențialul deosebit al sitului. Deși partea superioară a secvenței este puternic bulversată de crotovine, nivelurile mai vechi par să fie bine conservate, păstrând inclusiv amenajări antropice. Colecția de artefacte recuperate este și ea importantă, având în vedere dimensiunile limitate ale sondejului. În toate nivelurile investigate momentan, piesele litice sunt lucrate integral din silex cretacic de proveniență locală. Resturile faunistice, abundente în special în AH 4 și AH 6, sunt conservate satisfăcător, fiind posibilă determinarea speciilor (ren, cal, marmotă) în multe cazuri. Surprinzător, prezența fragmentelor compacte de cărbune (potrivite pentru datare absolută sau analize de antracologie) este destul de slabă, sugerând un regim de sedimentare relativ lent, în special în partea superioară a secvenței. Cu toate acestea, au fost colectate 21 de probe de cărbune, majoritatea din orizonturile arheologice AH4-AH8. De asemenea, trei mostre pentru analize de micromorfologie au fost prelevate din Cx 5, pentru a evalua natura antropogenică a acestei structuri.

În acest stadiu al cercetărilor, o corelare între nivelurilor definite de M. Brudiu și cele identificate recent nu este posibilă. Rezultatele analizelor de laborator, studiarea colecțiilor litice și faunistice, dar mai ales extinderea și adâncirea suprafeței cercetate, împreună cu implementarea unor metodologii actuale de cercetare, va oferi o imagine mult mai clară asupra sitului de la Cotu Miculinți – Gârla Mare.

Bibliografie

- Repertoriul arheologic al Mureșului inferior. I. Județul Arad, Timișoara, 1999, p. 126, sv. Tauț, pct. 6.
A. A. Rusu, G. P. Hurezan, Biserici medievale din județul Arad, Arad, 2000, p. 141 – 144, 196.
G. P. Hurezan, P. Hügel, A. A. Rusu, în CCA. Campania 2001, Buziaș, 2002, p. 309 – 310.
-

Informații suplimentare online

[Raportul 6958 din cronică.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
